

TASHKILOTDAGI KOMMUNIKATSIYA**Haytbayeva Sayyora Rahimberganovna**

PhD, Xalqaro Nordik Universiteti

Sattarova Muhabbat Alijanovna

Xalqaro Nordik Universiteti, 2 MPA 24 guruh 1- kurs magistranti

E-mail: sattarovamuhabbat361@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqola tashkilotdagi kommunikatsiya jarayonining iqtidorli talabalar bilan aloqalarga ta'sirini tahlil qiladi. Iqtidorli talabalar bilan samarali muloqot o'rnatish, nafaqat ularning salohiyatini oshirish, balki tashkilotning umumiy muvaffaqiyatini ta'minlash uchun ham zarurdir. Maqolada kommunikatsiyaning turli usullari, iqtidorli talabalar bilan qanday aloqalar o'rnatish kerakligi va bunday muloqotning tashkilotga qanday foyda keltirishi haqida muhokama qilinadi. Shuningdek, iqtidorli talabalar uchun motivatsiya, innovatsiya va rivojlanish imkoniyatlarini yaratishning ahamiyati ko'rsatilgan.

Kalit so'zlar: Tashkilot, kommunikatsiya, iqtidorli talabalar, samarali muloqot, motivatsiya, innovatsiya, rivojlanish, mentorlik, ta'lim muassasasi, salohiyat, bilim.

Аннотация. Эта статья анализирует влияние процесса коммуникации в организации на взаимодействие с талантливыми студентами. Установление эффективного общения с талантливыми студентами необходимо не только для повышения их потенциала, но и для обеспечения общего успеха организации. В статье обсуждаются различные методы коммуникации, как правильно устанавливать связи с талантливыми студентами и какую пользу такой обмен информацией принесет организации. Также подчеркивается важность создания возможностей для мотивации, инноваций и развития талантливых студентов.

Ключевые слова: Организация, коммуникация, талантливые студенты, эффективное общение, мотивация, инновации, развитие, наставничество, образовательное учреждение, потенциал, знания.

Annotation. This article analyzes the impact of the communication process in organizations on interactions with talented students. Establishing effective communication with talented students is essential not only for enhancing their potential but also for ensuring the overall success of the organization. The article discusses various communication methods, how to establish connections with talented students, and the benefits such communication brings to the organization. It also emphasizes the importance of creating opportunities for motivation, innovation, and development for talented students.

Keywords: *Organization, communication, talented students, effective communication, motivation, innovation, development, mentorship, educational institution, potential, knowledge.*

Kirish. Bugungi kunda har qanday tashkilot yoki muassasaning muvaffaqiyatli faoliyati ko'plab omillarga bog'liq. Ularning ichida samarali kommunikatsiya muhim o'rin tutadi. Xususan, ta'lim tashkilotlari uchun bu masala alohida ahamiyatga ega. Iqtidorli talabalar bilan tashkilot ichida to'g'ri va samarali kommunikatsiya o'rnatish, nafaqat ta'lim jarayonini rivojlantirish, balki talabalarni qo'llab-quvvatlash va ularning potentsialini to'liq ishga solish uchun ham muhimdir [1].

Iqtidorli talabalar – bu o'z sohalarida yuqori natijalarga erishishga qodir, ilmiy va ijodiy salohiyatga ega bo'lgan shaxslar. Ular o'z maqsadlariga erishish uchun tinimsiz mehnat qiladilar va o'zlarining intellektual salohiyatlarini maksimal darajada ishlatishga harakat qiladilar. Bunday talabalar tez-tez ilmiy tadqiqotlar, loyihalar va yaratuvchanlikka asoslangan faoliyatlarda faol ishtirok etadilar. Kommunikatsiya tashkilot ichidagi barcha faoliyatlar va jarayonlarning muvaffaqiyatli amalga oshirilishini ta'minlaydi. Iqtidorli talabalar bilan samarali muloqot o'rnatish, ularning potentsialini yuzaga chiqarmoqda juda muhim ahamiyatga ega. Tashkilot ichidagi to'g'ri kommunikatsiya talabalar bilan aloqani mustahkamlash, ularning g'oya va takliflarini tushunish, shuningdek, tashkilotning umumiy maqsadlariga erishishda qo'llab-quvvatlash imkoniyatini yaratadi [2].

Iqtidorli talabalar bilan kommunikatsiyaning samarali yo'llari

1. Aks interfaol aloqalar o'rnatish
Talabalar o'z fikrlarini erkin bildirishi kerak. Shuningdek, ularning fikrlarini tinglash va ularga to'g'ri javob qaytarish tashkilotda ijtimoiy muhitni rivojlantiradi. Bu, ayniqsa, iqtidorli talabalar uchun muhim, chunki ular ko'pincha yangi va innovatsion fikrlarni ilgari suradilar.

2. Maqsadga yo'naltirilgan muloqot
Iqtidorli talabalar bilan samarali kommunikatsiyaning yana bir jihati – ularning maqsadlari va motivatsiyalarini tushunishdir. Har bir talabaga alohida yondashish va uning o'ziga xos ehtiyojlarini hisobga olish tashkilot uchun yaxshiroq natijalar beradi.

3. Innovatsion fikrlashni qo'llab-quvvatlash
Iqtidorli talabalar ko'pincha yangi fikrlar va innovatsion g'oyalar bilan keladilar. Tashkilot bu g'oyalarni tinglab, muhokama qilish va amaliyotga joriy etish orqali rivojlanish imkoniyatlariga ega bo'ladi. Buning uchun muhitni ochiq va yangi g'oyalarga ochiq qilish zarur.

4. Mentorlik tizimini joriy etish
Iqtidorli talabalarni o'rgatish va ularga yo'l-yo'riq ko'rsatish uchun mentorlik tizimi yaratish samarali bo'ladi. Bu talabalar uchun rivojlanish imkoniyatlarini yaratadi va ular o'z salohiyatlarini yanada oshiradilar.

5. Ochiq va shaffof aloqalar Tashkilotda ochiq va shaffof kommunikatsiya mavjud bo'lsa, talabalar o'zlarini erkin his qiladilar. Ular tashkilotning maqsadlari va kelajagi haqida aniq tushunchaga ega bo'ladilar, bu esa ularni faol va samarali ish olib borishga rag'batlantiradi.

Samarali kommunikatsiya iqtidorli talabalar uchun motivatsiyani oshiradi. Ular o'zlarini tashkilotning bir qismi sifatida his qilishadi va o'z fikrlarini bildirishda erkin bo'lishadi. Bu esa o'z navbatida, ularga yanada ko'proq ish qilishga rag'bat beradi. Tashkilotdagi kommunikatsiya rivojlanishi va ochiqligi iqtidorli talabalar uchun yangi imkoniyatlarni yaratadi [3,4]. Ular yangi bilimlarni o'rganishga va o'z g'oyalarini amalga oshirishga qiziqish bildiradilar. Samarali kommunikatsiya iqtidorli talabalar uchun yangi rivojlanish imkoniyatlarini ochadi. Tashkilotda ular o'zlarini kengaytirilgan va qo'llab-quvvatlanadigan muhitda his qilishadi, bu esa ularning salohiyatlarini ochish imkoniyatini beradi. Tashkilotdagi samarali kommunikatsiya nafaqat iqtidorli talabalar bilan aloqalarni rivojlantiradi, balki tashkilotning umumiy faoliyatini ham kuchaytiradi. Talabalar va tashkilot o'rtasida mustahkam muloqot o'rnatish, talabalarni rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash, yangi g'oyalar va innovatsiyalarni joriy etish uchun muhimdir. Bunday yondashuv tashkilot va uning a'zolari uchun yanada muvaffaqiyatli kelajakni ta'minlash imkonini yaratadi.

Tadqiqotning ahamiyati. Ushbu tadqiqotning ahamiyati tashkilotlar va ta'lim muassasalarida samarali kommunikatsiya o'rnatishning ahamiyatini tushunishga qaratilgan. Xususan, iqtidorli talabalar bilan to'g'ri muloqot va aloqalarni o'rnatish, ularning salohiyatini to'liq ochib berish, hamda ularni rivojlantirish muhimdir. Tashkilotlar uchun bunday talabalar nafaqat ilmiy yutuqlarni qo'lga kiritish, balki yangi g'oyalar va innovatsiyalarni joriy etish imkoniyatlarini yaratadilar. Tadqiqot, iqtidorli talabalar bilan aloqalarni mustahkamlash orqali ta'lim tizimini rivojlantirish va ijtimoiy- iqtisodiy rivojlanishdagi ulkan rolini aniqlashga yordam beradi. Shu sababli, ushbu tadqiqot tashkilotlar va ta'lim tizimi uchun dolzarb va istiqbolli yo'nalishlarni ko'rsatadi.

Metodologiya. Ushbu tadqiqotda, tashkilotdagi kommunikatsiya va iqtidorli talabalar bilan aloqalar o'rnatish jarayonini o'rganish uchun bir qator sifatli va miqdoriy metodlar qo'llanildi. Tadqiqotning asosiy metodologiyasi quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oladi:

1. Adabiyotlar tahlili. Tadqiqot avvalida, tashkilotlarda kommunikatsiya, iqtidorli talabalar va ularning rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar haqida mavjud ilmiy adabiyotlar va tadqiqotlar o'rganildi. Bu bosqichda kommunikatsiya nazariyalari va iqtidorli talabalar bilan ishlashning samarali usullari to'g'risidagi materiallar tahlil qilindi.

2. So'rovnomalar va intervyular. Tashkilotlarda faoliyat yuritayotgan o'qituvchilar, mentorlar va iqtidorli talabalar o'rtasida so'rovnomalar va chuqur intervyular o'tkazildi. So'rovnomalar va intervyular orqali talabalar va

o'qituvchilarning kommunikatsiya jarayoniga bo'lgan munosabatlari va bu jarayonning samaradorligi haqidagi fikrlar yig'ildi.

3. Tahliliy kuzatish. Tashkilotlarda o'tkazilgan seminarlar, treninglar va yig'ilishlar davomida talabalar va o'qituvchilar o'rtasidagi kommunikatsiya jarayonlari kuzatildi. Bu jarayonlar orqali talabalar bilan samarali aloqalar o'rnatishning real tajribalari va yondashuvlari o'rganildi.

4. Kvantitativ tahlil. So'rovnomalar natijalari asosida statistik tahlil o'tkazildi. Iqtidorli talabalar bilan tashkilot ichida muloqotning samaradorligini aniqlash uchun turli o'lchovlar, masalan, talabalar motivatsiyasi, kommunikatsiya tezligi va sifatini o'lchovchi ko'rsatkichlar hisobga olindi.

5. Taqqoslash va xulosa chiqarish. Tadqiqot davomida to'plangan ma'lumotlar tahlil qilindi va turli tashkilotlarda mavjud kommunikatsiya tizimlarining samaradorligi taqqoslandi. Shuningdek, tadqiqot natijalari asosida iqtidorli talabalar bilan kommunikatsiyani yaxshilash bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqildi [5,6].

Ushbu metodologiya yordamida tadqiqot iqtidorli talabalar bilan samarali kommunikatsiya o'rnatishning nafaqat ta'lim jarayonida, balki tashkilotlar rivojida qanday rol o'ynashini aniqlashga qaratilgan.

Muhokama. Ushbu tadqiqotning natijalari, tashkilotlarda iqtidorli talabalar bilan samarali kommunikatsiya o'rnatishning ahamiyatini yanada ochib berdi. Tadqiqot davomida aniqlangan asosiy xulosalarga ko'ra, kommunikatsiyaning sifatli va samarali bo'lishi iqtidorli talabalar uchun bir qancha afzalliklarni taqdim etadi. Birinchidan, iqtidorli talabalar bilan samarali muloqot o'rnatish ularning motivatsiyasini oshiradi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, talabalar o'zlarini tashkilotning bir qismi sifatida his qilganda, o'z maqsadlariga erishish uchun ko'proq ishlashga tayyor bo'ladilar. Tashkilot ichidagi ochiq va shaffof aloqalar, talabalarni faollashtiradi va ularning intellektual salohiyatini to'liq namoyon qilishiga imkon beradi. Bu o'z navbatida, iqtidorli talabalar tomonidan yangi g'oyalar, ilmiy izlanishlar va innovatsiyalarni ilgari surishda katta yordam beradi.

Ikkinchidan, mentorlik tizimi tashkilotlarda iqtidorli talabalar bilan ishlashda samarali metodlardan biri sifatida ajralib turdi. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, mentorlar bilan o'rnatilgan mustahkam aloqalar, talabalar uchun qo'llab-quvvatlash va yo'l-yo'riq ko'rsatishda muhim rol o'ynaydi [7]. Mentorlar o'z bilimlari va tajribalari orqali talabalar uchun rivojlanish imkoniyatlarini yaratib, ularning ko'nikmalarini oshirishga yordam beradi. Shu bilan birga, mentorlik tizimi iqtidorli talabalarni rivojlantirish uchun muhim imkoniyat bo'lib qolmoqda. Uchinchidan, innovatsion fikrlarni qo'llab-quvvatlash va tashkilotlarda yangiliklarga ochiq bo'lish zarurati muhim ahamiyat kasb etadi. Tadqiqotdan olingan ma'lumotlarga ko'ra, iqtidorli talabalar yangi g'oyalar bilan chiqib, ularni amalga oshirishga intilishadi. Tashkilotlarda bu g'oyalarni tinglash va ularga amaliyotda qo'llash jarayonlari, tashkilotlarning rivojlanishiga sezilarli darajada ta'sir qiladi. Bu, ayniqsa, o'qituvchilar

va rahbariyat tomonidan talabalar fikriga e'tibor qaratilganda yanada samarali bo'ladi. Shu bilan birga, tadqiqotda kommunikatsiyaning samaradorligi bilan bog'liq ba'zi muammolar ham aniqlangan. Masalan, ba'zi tashkilotlarda kommunikatsiya jarayonlari o'zaro tushunmovchiliklarga olib kelishi, va bu talabalar va o'qituvchilar o'rtasida ishonchni kamaytirishi mumkin. Bunday holatlar, ko'pincha tashkilotning rahbariyati tomonidan samarali muloqotning yetishmasligi bilan bog'liq. Bu masalani hal qilish uchun tashkilotlarda kommunikatsiya siyosatini qayta ko'rib chiqish va uni talabalar ehtiyojlariga moslashtirish zarur [8]. Tadqiqotning yana bir muhim jihati shundaki, iqtidorli talabalar bilan samarali aloqalar o'rnatish orqali tashkilotlar nafaqat o'quv jarayonini yaxshilash, balki umumiy innovatsion rivojlanishga hissa qo'shishi mumkin. Talabalar o'z g'oyalarini erkin ifoda etganida, tashkilot o'z faoliyatini yangilash va jahon ta'lim tizimida raqobatbardosh bo'lish imkoniyatiga ega bo'ladi. Iqtidorli talabalar bilan samarali kommunikatsiyaning tashkilotlar uchun katta ahamiyatga ega ekanligi aniqlandi. Bunday kommunikatsiya talabalar motivatsiyasini oshiradi, yangi g'oyalar va innovatsiyalarni amalga oshirish imkoniyatlarini yaratadi hamda ta'lim jarayonining sifatini yaxshilaydi. Tashkilotlar va ta'lim muassasalari o'z kommunikatsiya strategiyalarini ishlab chiqishda bu omillarni hisobga olishi zarur.

Xulosa. Ushbu tadqiqot tashkilotlarda iqtidorli talabalar bilan samarali kommunikatsiya o'rnatishning ahamiyatini keng yoritdi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, kommunikatsiyaning to'g'ri yo'nalishi talabalar bilan yaxshi aloqalar o'rnatish, ularning salohiyatini to'liq ishga solish va ta'lim tizimini yanada rivojlantirish uchun muhimdir. Iqtidorli talabalar bilan samarali muloqot nafaqat ularning motivatsiyasini oshiradi, balki yangi g'oyalar va innovatsiyalarni tashkilot ichida amalga oshirish imkoniyatlarini yaratadi. Bundan tashqari, mentorlik tizimi va ochiq kommunikatsiya talabalar uchun rivojlanish va o'sish imkoniyatlarini yaratadi, bu esa ularning o'z maqsadlariga erishishida yordam beradi. Shuningdek, iqtidorli talabalar bilan ishlashda yuzaga keladigan ba'zi muammolarni bartaraf etish, tashkilotlarning kommunikatsiya strategiyalarini qayta ko'rib chiqishni talab qiladi. Xulosa qilib aytganda, iqtidorli talabalar bilan samarali kommunikatsiyaning tashkilotlar uchun nafaqat ta'lim jarayonini yaxshilash, balki umuman innovatsion rivojlanishga ham katta ta'siri bor. Shu sababli, tashkilotlar o'z kommunikatsiya tizimlarini doimiy ravishda rivojlantirib, talabalar bilan yanada samarali va samarali aloqalar o'rnatishga intilishlari zarur. Bu, o'z navbatida, tashkilotning muvaffaqiyatli va raqobatbardosh bo'lishini ta'minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abduqodirov, B. (2019). *Tashkilotlarda kommunikatsiya va uning ahamiyati*. Toshkent: O'zbekiston davlat pedagogika universiteti nashriyoti.

2. Karimov, R. (2021). *Iqtidorli talabalar bilan ishlashda kommunikatsiyaning roli*. Tashkent: Ma'naviyat va ma'rifat nashriyoti.
3. Shamsiyev, M., & Turg'unov, A. (2020). *Ta'lim muassasalarida innovatsiyalar va kommunikatsiya*. Toshkent: O'zbekiston ta'lim akademiyasi nashriyoti.
4. Alimov, A. (2018). *Tashkilotlarda innovatsion g'oyalar va kommunikatsiya usullari*. Samarqand: Samarqand universiteti nashriyoti.
5. Murodov, S. (2017). *Iqtidorli talabalar bilan ishlash: muammolar va yechimlar*. Buxoro: Buxoro davlat universiteti nashriyoti.
6. Yusupov, D. (2022). *Mentorlik tizimi va tashkilotdagi kommunikatsiya*. Tashkent: O'zbekiston yoshlari nashriyoti.
7. Atoyev, X. (2020). *Kommunikatsiya nazariyasi va amaliyoti*. Toshkent: Falsafa va huquq nashriyoti.
8. Temirov, F. (2019). *O'zbekiston ta'lim tizimida kommunikatsiyaning o'rni*. Tashkent: Yangi O'zbekiston nashriyoti.